

Innovációkkal a minőségi könyvtári tevékenységért

A felhasználói igények alapján fejlesztett magas szintű könyvtári innovációkat bemutatva 2023-ban Könyvtári Minőségi Díjban részesült a gyöngyösi Vachott Sándor Városi Könyvtár, Kiállítóhely és Muzeális Gyűjtemény. Az intézmény a már hagyománnyá vált, Vers tér elnevezésű rendezvényével és a Könyvtári Hírmondó vloggal pályázott, és nyert. A díjról, a könyvtárak mostani szerepéről és az innovációk fontosságáról **Szekeresné Sennyey Mária** igazgatóval beszélgettünk.

Az intézmény aktuális stratégiai tervében négy fejlesztési irányt fogalmaznak meg: értékőrző, hasznos, zöldülő és innovatív. Miért ezt a négy irányt emelte ki a könyvtár?

Egy könyvtár alapvetően és hagyományos értelemben véve is mindig értékőrző, ezért is ez az első kiemelt irány. Ehhez kapcsolódik helytörténetünk értékeinek széles

körű megismertetése, valamint a múzeumi gyűjtemények működtetése. Előadások, foglalkozások, vetélkedők, kiállítások, könyvbemutatók szervezése, kiadványok szerkesztése is idesorolható. Hasznos könyvtárként elsősorban az ismeretek átadására gondolunk: a hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett az élet-hosszig tartó tanulás és a digitális írástudás elterjedésének segítése, egyéni és csoportos foglalkozások, képzések, személyes mentorálás, információk a hétköznapi életéhez. Szeretnénk egyszer zöldkönyvtár lenni, fontosnak tartjuk a környezet védelmét és ennek hangsúlyozását az olvasók, a látogatók körében. A környezettudatos szemlélet kialakulását életmódelőadásokkal segítjük, környezetkímélő megoldásokat alkalmazunk a könyvtárban, figyelünk az energiatakarékosságra,

„Fontos, hogy egy bibliotéka meg tudjon újulni, új irányokat, eszközöket keressen a figyelemfelhívásra és a megvalósításra.”

kenységeink mindegyike besorolható valamelyik irányba, vagy akár többbe is. A Vers tér például egy innovatív rendezvénynek mondható, de egyértelműen értékőrzést is végzünk, amikor egy teljes napon keresztül minden a versekről szól.

A pályázatukban mindkét innováció leírása valamennyire a „nemmel” indul. Az anyagban is utalnak arra, hogy volt olyan vélemény, amely szerint a kollégák komolytalanok a Könyvtári Hírmondó formátumával, de az is elhangzott a Vers tér kapcsán, hogy a vers nem az utcára való. Ezek valóban nem férnek bele a klasszikus könyvtárképhez? Egyáltalán mit jelent ez a fogalom ön szerint?

A klasszikus könyvtárkép alapján a könyvek tárháza vagyunk. A legfontosabb

vagy éppen környezetvédelmi témájú könyveinkből zöldpolcot alakítottunk ki. Az innovatív irány pedig manapság elengedhetetlen. Fontos, hogy egy bibliotéka meg tudjon újulni, új irányokat, eszközöket keressen a figyelemfelhívásra és a megvalósításra. Tevékenységünk minden területét kell, hogy hassa ez a gondolkodásmód.

Rendezvényeink, tevé-

alaptevékenységünk még ma is ehhez kapcsolható. Amikor nem a téli, csökkentett nyitvatartással működünk, akkor heti negyven órában van nyitva a központi könyvtárunk, heti öt napon, beleértve a hétvégét is. Tehát ide a nap nagy részében be lehet jönni, lehet olvasgatni és kölcsönözni. Minden társadalmi réteg és korosztály betérhet hozzánk, sok ingyenes szolgáltatásunk van, és minimális beiratkozási díj fejében pedig rengeteg könyvet lehet kölcsönözni. Ugyanakkor ez a klasszikusnak mondható könyvtári szolgáltatás is már rengeteg változáson ment át. Harminc-negyven éve elsősorban tanulni, ismereteket szerezni jártak be az olvasók. Napjainkban ezeket már többségében digitálisan érik el a felhasználók, ugyanakkor az olvasásban előtérbe került a szórakozás, a szabadidő hasznos eltöltése. Minél előbb be kell szerezni a legújabb könyvet, az olvasói igényeket folyamatosan gyűjtjük és figyelembe vesszük. Manapság megváltozott a könyvtárak szerepe: közösségi terekké válunk, programokat szervezünk, új szolgáltatások, irányok felé nyitunk. A lényeg mégis ugyanaz: a színvonalas időtöltés, tudásátadás, szórakoztatás egy kisváros életében. Egyre többször megyünk ki a falakon kívülre, így szólítva meg azokat, akik nem térnek be hozzánk. A Vers térrel is ez volt a célunk. Az egész napos eseményünk ideje alatt változatos, több korosztálynak szóló programokkal vagyunk kint a város Fő terén, és minden a versekről szól. Azok,

Fotók: Váczbot Sándor, Városi Könyvtár

akik a költészet napján akár csak öt percre is megállnak verset, zenét hallgatni, már kapnak valamit. Eddig hatszor rendeztük meg a Vers teret, egyre bővülő programokkal, és ez bebizonyította, hogy a vers igenis az utcán is jelen lehet. A Könyvtári Hírmondó esetében pedig egyre inkább igazolódik, hogy a humor egy eszköz az emberek megszólítására, de a mögöttes tartalom a színvonalas kultúráról szól. Elég csak megnézni a tematikus irodalmi videókat (oroszl, mediterrán, skandináv, francia), végighallgatni a rapszövegeket, és a nevek, könyvcímek felsorolásával egy nagyon komoly keresztmetszetet kapunk az adott nép irodalmáról, anélkül, hogy ez tankönyvízű lenne.

Mottóként használják: Le a sztereotípiákkal! Mennyivel változott a könyvtárak megítélése helyben? Mennyire segíthetnek hasonló innovatív kezdeményezések a könyvtáraknak, könyvtárosoknak munkájuk elismerésében, társadalmi megbecsülésükben?

Az emberek többségében még mindig élnek a sztereotípiák: a könyvtár poros, régi könyvek gyűjteménye, a könyvtáros szemüveges, öreg, unalmas, szürke pulóveres, szigorú, a könyvtárban pedig csendben kell lenni. Még most is sokszor megkapjuk a kérdést: „Nem unalmas? Mit csinálsz egész nap, olvasol?” Azt gondolom, városunkban már fokozatosan változik a megítélés. A változatos rendezvényeinkből egyre több ember talál magának megfelelő programokkal azokhoz is eljutunk, akik azt sem tudják, hogy van könyvtár a Fő téren. A Könyvtári Hírmondó is nagy segítség ebben. Amikor 2022-ben megjelent az orosz irodalomhoz kapcsolódó rapvideó, egy csapásra ismertek lettünk. Országos médiahírünk lett, még a bulvársajtó is foglalkozott velünk. Ezt a hírnevet ki kell használni, nemcsak nekünk, gyöngyösieknek, hanem az egész könyvtáros társadalomnak. Vegyék észre, hogy egy könyvtáros egyáltalán nem unalmas, hanem sokrétű személyiség, aki fogékony a megújulásra, megtartva a hagyományos értékeket is. Városunkban egyre elterjedtebb, hogy a könyvtár egy olyan hely, aho-

vá jó betérni. A gyerekkönyvtárunknak nagyon nagy szerepe van, a családokkal és a legkisebbekkel kell kezdeni. Szerencsére a gyerekek szívesen jönnek hozzánk, még a kamaszokat is próbáljuk megtartani.

A láthatóan kreatív munkatársak közegét, innovativitását miként lehet folyamatosan fenntartani, egyáltalán szükség van a folyamatos inspirálásra?

Szerencsére a munkatársi gárda nagyon jó összetételű. Az előző vezetés is támogató volt, és jómagam is igyekszem teret adni a kezdeményezéseknek, ötleteknek. Mindennap tartunk rövid megbeszélést, hetente pedig egy közeli egyórás értekezletet. Itt mindig nagyon sok jó ötlet vetődik fel, amelyeknek jelentős részét igyekszünk megvalósítani. Mindenki más egyéniség, a feladatok megtalálják a gazdájukat. Egy-egy nagyobb projekt után megbeszéljük az elért eredményeket, levonjuk a pozitív és negatív tanulságokat. A sikeres tevékenységek újabb lehetőségekre sarkallják a munkatársi gárdát, a hibák, a negatívumok is tudnak inspirálólag hatni. Mindenki javaslatát meghallgatjuk. Nekem még nem volt olyan problémám, hogy ne lennének új ötletei a munkatársaknak.

Milyen lehetőségek vannak még a két projekt vagy továbbiak fejlesztésében?

Természetesen a Könyvtári Minőségi Díj nem jelenti azt, hogy – mivel mindent elértünk, ami elérhető – nyugodtan üldöghetünk tovább. Ez a cím kötelez minket, hogy mindennap bizonyítsuk, méltóak voltunk az elismerésre. A munkát folytatnunk kell, és mindig lehet jobban és jobban dolgozni. Ez inspirál minket újabb ötletekre, hogy még érdekesebbé, színvonalasabbá tudjuk tenni olvasóinknak a könyvtárba járás élményét. Az élet valóban nem állhat meg. A beszélgetésünk előtt már kijött egy újabb Könyvtári Hírmondó. A fiúk pedig újabb tematikus videóval készülnek, amit mindig nagy titok övez, mi is csak megjelenéskor látjuk. Április 11-én pedig újra lesz Vers tér, amelyre két pályázati kiírásunk már meg is jelent, és folyamatosan szervezzük az előadókat, programokat. Úgy gondolom, mindkét innovációnk még évekig működni fog, sok lehetőség van bennük.

Szeifer Csaba

„Úgy gondolom, mindkét innovációnk még évekig működni fog, sok lehetőség van bennük.”